

Päijät-Hämeen ympäristöterveys

Vastuuhenkilö: Silja Mäkelä, ympäristöterveysjohtaja

Palvelualuejohtajan katsaus

Seudullinen ympäristöterveydenhuolto, Päijät-Hämeen ympäristöterveys, tuottaa kuntien vastuulla olevat lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon tehtävät Asikkalan, Hartolan, Hollolan, Iitin, Kärkölan, Padasjoen ja Sysmän kunnille sekä Heinolan ja Orimattilan kaupungeille. Vastuukuntana toimii Hollola. Tavoitteena on ympäristöterveydenhuollon valvonnan ja palveluiden toteuttaminen suunnitellusti ja yhdenvertaisesti koko toiminta-alueella.

Toiminnallisesti alkuvuosi 2026 on toteutunut varsin odotetusti. Suoritetoteuma on molemmilla vastuualueilla samaa suuruusluokkaa kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2025. Kuntakohtaisia eroja suoritteiden kertymisessä on jonkin verran. Toiminta voi kuitenkin painottua vuoden aikana eri tavalla eri kuntiin, joten alkuvuoden suoritteiden perusteella ei voida ennustaa mahdollisia muutoksia talousarvion kuntakohtaisiin tunnuslukuihin. Toiminta monessa kunnassa vilkastuu selkeästi kesällä mikä näkyy myös kuntalaskutuksen perusteena olevien suoritteiden kertymisessä.

Päijät-Hämeen ympäristöterveyden talous näyttäisi alkuvuoden perusteella toteutuvan talousarvion mukaisena. Yhteistyösopimuksen mukaisesti osakaskunnille on ennakkolaskutuksena lähetetty alkuvuonna kaksi maksuerää, mikä osaltaan nostaa alkuvuoden toimintatuottoja.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki tuli voimaan vuoden 2026 alusta. Ympäristöterveyslautakunta on 27.5.2025 päättänyt tuotettavien kunnaneläinlääkäripalvelujen järjestämisen laajuudesta Päijät-Hämeen ympäristöterveyden toiminta-alueella 1.1.2026 alkaen. Tehdyn päätöksen perusteella eläinlääkintähuollon toiminta on jatkunut pääpiirteissään entisen kaltaisena. Kesäkaudella nähdään vaikutukset toimintaan, kun kuntien kesäasukkaiden lemmikit ohjataan ensisijaisesti hoidettaviksi kotikuntansa alueelle.

Lain toimeenpanosta johtuen, eläinlääkintähuollon toimintatuottoihin liittyi talousarviota laadittaessa jonkin verran epävarmuutta. Niin sanottujen täydentävien eläinlääkäripalvelujen hinnoittelu, joka on tehtävä markkinaperusteisesti, oli talousarvion valmistuessa vielä tekemättä. Tässä yhteydessä myös klinikkamaksujen suuruutta muutettiin. Uuden päivystys sopimuksen myötä Päijät-Hämeen ympäristöterveyden järjestettäväksi jäi ainoastaan suurelänpäivystys. Maksutaksan muutos ja päivystysaikaisten maksutuottojen väheneminen pieneläinpotilaiden osalta ei kuitenkaan ole vaikuttanut maksujen kertymään verrattuna edelliseen vuoteen. Järjestettävistä palveluista yli 95 % on ollut peruspalveluita, joten täydentävien palveluiden osalta maksukertymä on ollut vähäinen, eikä se ole juurikaan lisännyt tuottoja.

Kunnaneläinlääkäripäivystyksen järjestäminen Päijät-Hämeessä muuttui 1.1.2026 alkaen. Päijät-Hämeen ympäristöterveys vastaa päivystyksestä pitopaikassa hoidettavien eläinten osalta ja Lahden kaupunki vastaanotolla hoidettavien eläinten osalta. Alkuvuoden kokemusten perusteella päivystys on toiminut hyvin, eikä asiakkailta ole saatu sitä koskevaa negatiivista palautetta. Uusi päivystysjärjestelmä vähentää merkittävästi päivystyksestä aiheutuvaa kuormitusta päivystäjille kunnaneläinlääkäreille. Tuottojen osalta se on pienentänyt jossain määrin päivystyksestä kertyviä klinikkamaksutuottoja mutta toisaalta myös päivystäjille maksettavien korvausten määrä on pienenentynyt, kun kahden päivystäjän mallista on luovuttu.

Ympäristöterveydenhuollon talousarvio pitää sisällään määräaikaisen valvontaeläinlääkärin virkasuhteen jatkamisen vuodelle 2026. Hollolan kunnanhallitus on perustanut määräaikaisen valvontaeläinlääkärin viran vuodelle 2025 valvonnan työruuhkan purkamiseksi. Valvontaeläinlääkärit ovat tammi-helmikuussa 2026 tehneet 32 eläinsuojelun valvontakäyntiä enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2025. Tarkastusyryityksiä, jotka eivät johtaneet käyntiin, oli tammi-huhtikuussa 2026 12 kpl enemmän kuin vastaavaan aikaan vuonna 2025. Lisäresurssin osoittaminen valvontaan on myös henkilöstön jaksamisen kannalta tärkeää. Eläinsuojeluvälvonnassa on tammi-helmikuussa ollut vaikeita ja henkilöstöä kuormittavia valvontatehtäviä.

Vuodelta 1994 olevan terveydensuojelulain kokonaisuudistus on valmistelussa. Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan uuden lain valmistelu viivästyy suunnitellusta ja tulee voimaan vasta seuraavan hallituksen toimikaudella.

Palvelukuvaus

Ympäristöterveydenhuollon tarkoituksena on ehkäistä ennakoita elinympäristöstä ihmiseen kohdistuvia terveysvaaroja ja -haittoja, poistaa olemassa olevia terveyshaittoja sekä edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Elinympäristön terveellisyys koetaan merkittävänä arvona, samoin lähellä tuotettu puhdas ruoka. Osana toimintaa tehdään kiinteää yhteistyötä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa ja tuodaan aktiivisesti ympäristöterveydenhuollon näkökulma toimialueen kaavoitus-, ympäristölupaja rakennuslupaprosesseihin päätöksenteon pohjaksi. Keskeiset toimintaperiaatteet ovat joustavuus, tehokkuus sekä asiakkaiden ja kuntien yhdenvertaisuus. Terveystoimintatapa on toimipisteet Hollolassa ja Heinolassa. Viranomaisvalvontaa tehdään vuosille 2025–2028 laaditun valvontasuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmaan tehdään vuosittain tarvittavat päivitykset. Valvonnan lisäksi varataan riittävästi resursseja niin sanottuun ennaltaehkäisevään ympäristöterveydenhuoltoon. Tällä tarkoitetaan kuntalaisten ja toimijoiden neuvomista ja ohjaamista sekä asiantuntijana ja lausunnonantajana toimimista sopimuskunnille ja muille yhteistyökumppaneille.

Kunnaneläinlääkäripalvelut tuotetaan lähipalveluna seitsemällä vastaanotolla. Valvontaeläinlääkäreillä on toimipiste Orimattilan vastaanoton yhteydessä. Eläinlääkäripäivystys on järjestetty maakunnallisesti yhdessä Lahden kaupungin kanssa siten, että Päijät-Hämeen ympäristöterveys vastaa päivystyksestä pitopaikassa hoidettavien eläinten osalta ja Lahden kaupunki vastaanotolla hoidettavien eläinten osalta. Päivystyksen ruuhkatilanteita varten Päijät-Hämeen ympäristöterveydessä on käytössä hälytysraha, joka maksetaan päivystäjän avuksi hälytettävälle eläinlääkärille. Helsingin yliopiston tuotantoeläinsairaala vastaa Orimattilan länsiosien tuotantoeläinpraktiikasta sekä päivystyksestä koko Orimattilan kaupungin alueella. Ympäristöterveydenhuolto varautuu mahdollisten häiriötilanteiden hoitamiseen ja häiriötilannetoiminnan osaamista ylläpidetään jatkuvasti. Seudullisen ympäristöterveydenhuollon visiona on olla hirveen haluttu yhteistyökumppani alueen kunnille, toimijoille sekä kuntalaisille. Lisäksi ympäristöterveydenhuolto pyrkii olemaan hirveen hyvä esimerkki muuttuvassa toimintaympäristössä toimivasta ympäristöterveydenhuollon yksiköstä. Laadukkaat palvelut ovat helposti saavutettavissa toimintakentässä tapahtuvista muutoksista huolimatta ja henkilöstöllä on vahva osaaminen vastuualueellaan.

Palvelusuunnitelma 2026

Terveystoimintatapa vastuualueella valtakunnallinen valvontaohjelmakausi kattaa vuodet 2025–2028. Päijät-Hämeen ympäristöterveyden valvontasuunnitelma on laadittu valvontaohjelmakaudelle ja siihen tehdään vuosittain tarvittavat päivitykset. Valvontaa toteutetaan valvontasuunnitelman mukaisesti. Lisäksi varataan resursseja akuuttien valvontatapausten hoitamiseen ja valvontaa tukevaan työhön, kuten neuvontaan ja ohjaukseen sekä sidosryhmätyöskentelyyn. Tiedottamista toiminnasta ja elinympäristöterveydestä toteutetaan aktiivisesti käyttäen monipuolisesti eri tiedotuskanavia.

Eläinlääkintähuollosta eläinlääkäripalvelut ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta pyritään toteuttamaan lainsäädännön vaatimalla ja valtakunnallisen eläinlääkintähuollon ohjelman mukaisella tavalla. Eläinlääkintähuoltolain toimeenpanoon on valmistauduttu mahdollisimman hyvin mutta lainsäädännön toimeenpanoon liittyy edelleen jonkin verran epävarmuutta. Siihen liittyvää viranomaisohjeistusta ja viranomaisten välistä viestintää eri kanavissa seurataan ja tarvittaessa mukautetaan toimintaa säädöksiä vastaavaksi.

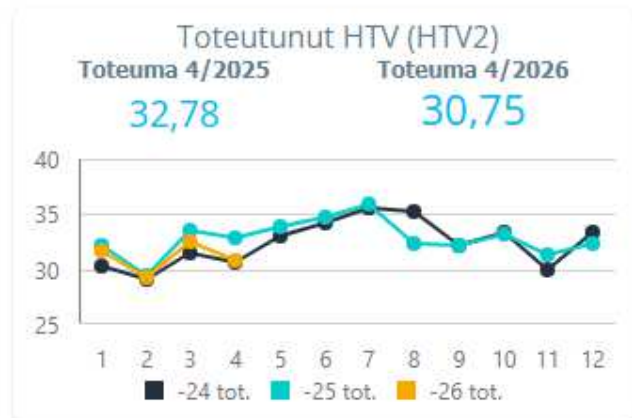
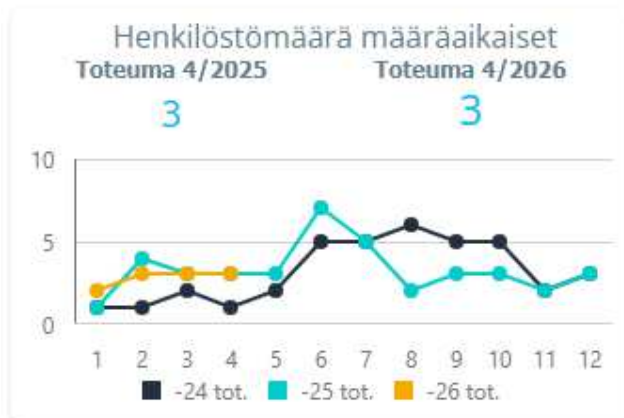
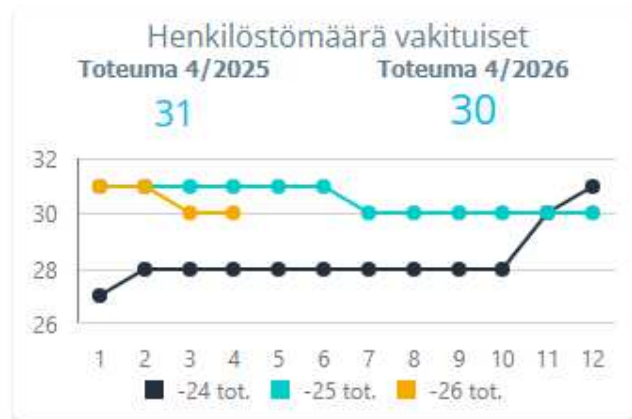
Ympäristöterveydenhuollon palveluverkkoa ei ole tarkoitus talarisarviovuonna muuttaa. Kunnaneläinlääkäreiden saatavuuden varmistamiseksi käytetään mahdollisuuksien mukaan erilaisia työajan joustoja, joilla voidaan lisätä työn houkuttelevuutta ja tukea työssä jaksamista. Terveystoimintatapa vastuualueella on hybridityön tekeminen laajasti käytössä. Kuntien maksuosuuksien perusteena käytettävistä suoritteista on tehty kuntakohtaiset suoritearviot. Arviot perustuvat historiatietoon kuntien palvelutarpeesta sekä arvioon mahdollisten toimintaympäristön muutosten vaikutuksesta palvelutarpeeseen. Palvelutarpeessa voi vuoden aikana kuitenkin tulla odottamattomia muutoksia esimerkiksi häiriötilanteissa. Lopulliset kuntien maksuosuudet määräytyvät vuoden aikana toteutuneiden suoritteiden perusteella.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet		
Tavoite: Ympäristöterveydenhuollon laatukäsikirja käytössä		
Mittarit		
Laatutiimi koordinoi laadun jatkuvaa kehittämistä laatumittareiden sekä ulkoisten ja sisäisten auditointien havaintojen perusteella. Raportti laadun toteutumisesta valmistellaan vuosittain.		
Arvio	Laatutiimi on kokoontunut kerran ja käynyt läpi laatumittareiden toteutumisen vuonna 2025. Laatumittarit vuodelle 2026 on sovittu ja niiden toteutumista seurataan valvontatiimeissä. Vertaisarviointien suorittamisesta vuonna 2026 on sovittu laatutiimissä. Ympäristöterveyslautakunta on käsitellyt helmikuussa laatumittareiden toteumaraportin vuodelta 2025.	
Vastuu	Silja Mäkelä Ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	
Tavoite: Valvontatyön ja raportoinnin tekeminen keskusviranomaisten ohjeiden mukaan		
Mittarit		
Valvontatyön raportoinnissa noudatetaan VATIohjeita. Keskusviranomaisten AJO-raporteissa ei merkittäviä puutteita.		
Arvio	Ympäristöterveyslautakunta käsiteli vuoden 2025 valvontasuunnitelman toteumaraportin kokouksessaan 17.2.2026. Toteumaraportit toimitettiin keskusviranomaisille Ruokavirastoon sekä vastaamalla lähetettyyn webpropol-kyselyyn. Raportit laadittiin ohjeistuksen mukaan. Etelä-Suomen aluehallintoviraston raportissa elintarvikevalvonnan toteutumisesta vuonna 2025 ei nostettu erikseen esiin Päijät-Hämeen ympäristöterveyttä koskevia havaintoja.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	
Tavoite: Esimerkillinen toimintakulttuuri		
Mittarit		
Hollolan kunnan toimintakulttuurin noudattaminen ja ohjeiden soveltaminen omaan toimintaan.		
Arvio	Toiminnassa noudatetaan Hollolan kunnan ohjeita. Ympäristöterveysjohtaja on elinvoiman palvelualueen johtoryhmässä ja saa sitä kautta tietoa ajankohtaisista asioista. Elinvoiman henkilöstölle on järjestetty yhteinen Teams-tapaaminen, jossa käydään yhteisiä asioita läpi ja tutustutaan toisten vastuuyksiköiden työtehtäviin. Kunnan strategia ja arvot jalkautetaan ympäristöterveydenhuoltoon.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	
Tavoite: Säännöllinen viestintä		
Mittarit		
Suunnitelmallista (viestinnän vuosikello) ja ajankohtaista (some-kanavat) viestintää kuntalaisille ja toimijoille		
Arvio	Viestintää on toteutettu viestinnän vuosikellon mukaisesti. Viestintää on suunnattu eri kanavien kautta toimijoille ja yhteistyötahoille. Tammi-huhtikuussa on laitettu 15 julkaisua sosiaalisen median kanaviin.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	

Tavoite: Varautuminen		
Mittarit		
Oman varautumisen kehittäminen ja ylläpito varautumistiimin laatiman harjoitussuunnitelman mukaisesti: muun muassa varautumisen päivä sekä varautumiskoulutukset. Alueellisiin työryhmiin osallistuminen.		
Arvio	Päijät-Hämeen ympäristöterveydestä on osallistuttu RescEU-hankkeen koulutustilaisuuteen ja Huoltovarmuuskeskuksen järjestämään vesihuollon häiriötilanneharjoitukseen. Valmiuseläinlääkärit ovat osallistuneet Ruokaviraston järjestämään koulutukseen. Virve-puhelinten käyttöä harjoitellaan säännöllisesti. Elintarvike- ja talousvesivälitteisten epidemioiden selvitystyöryhmä on kokoontunut suunnitelman mukaisesti huhtikuussa.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	
Tavoite: Sujuva yhteistyö muiden viranomaisten kanssa		
Mittarit		
Kuntatapaamiset viranomaisyhteistyön kehittämiseksi ja tiedon välittämiseksi sekä yhteistyö lähialueen muiden valvontayksiköiden kanssa.		
Arvio	Tammi-huhtikuussa on järjestetty kuntatapaamisia Heinolan kaupungin ja Iitin kunnan viranhaltijoiden kanssa. Yhteistyötä Hämeen alueen valvontayksiköiden kanssa kehitetään. Ympäristöterveydenhuollon johtajat ovat kokoontuneet yhden kerran, samoin valvontayksiköiden tiimivetäjät. Lisäksi tiimivetäjät pitävät yhteyttä omalla Teams-kanavallaan. Lahden kaupungin elintarvikevalvonnan kanssa on järjestetty yhteistyötapaaminen.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet		
Tavoite: Säännöllisen valvonnan toteutuminen		
Mittarit		
Säännöllisen valvonnan toteutuminen yli 90 prosenttisesti kaikilla lakialoilla		
Arvio	Säännöllinen valvonta on toteutunut ajankohtaan nähden ennustetusti.	
Vastuu	Silja Mäkelä (Ympäristöterveysjohtaja), Hanna Lindholm (Eläinlääkintähuollon päällikkö)	
Tavoite: Eläinlääkintähuollon valvontatehtävien työruuhkan purkaminen		
Mittarit		
Eläinsuojeluvalvonnan suoritemäärää saadaan vuositasolla lisättyä noin 100 tarkastuksella vuoden 2024 toteumaan verrattuna.		
Arvio	Valvontaeläinlääkäreiden suorittamien eläinsuojelutarkastusten määrä oli tammi-huhtikuussa 32 kpl enemmän kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2025. Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.	
Vastuu	Silja Mäkelä (Ympäristöterveysjohtaja), Hanna Lindholm (Eläinlääkintähuollon päällikkö)	
Tavoite: Palvelujen hyvä saavutettavuus koko toiminta-alueella		
Mittarit		
Asiakastytyväisyyskysely vuosittain terveydensuojelun vastuualueella. Asiakastytyväisyys hyvä vähintään 90 prosentissa vastauksista. Eläinlääkintähuollossa jatkuvan asiakaspalautteen kerääminen E-lomakkeella. Kunnaneläinlääkäripäivystystä koskevia		
Arvio	Terveydensuojelun asiakastytyväisyyskysely on suunniteltu toteutettavaksi syksyllä. Eläinlääkintähuollon toimipisteissä on ohjeistus, miten asiakas voi antaa palautetta. Ohjeistuksen näkyvyys on alkuvuodesta varmistettu kaikkien toimipisteiden osalta. Eläinlääkintähuoltoon on saatu muutama positiivinen palaute sekä yksi asiakasvalitus.	
Vastuu	Silja Mäkelä (Ympäristöterveysjohtaja), Hanna Lindholm (Eläinlääkintähuollon päällikkö)	

Henkilöstö

Eläinlääkintähuollossa yhden kunnaneläinlääkärin virkasuhde päättyi koeajalla ja uutta rekrytointia ei ole vielä tehty. Muilta osin vakituisen henkilöstön määrässä ei ole tapahtunut muutoksia. Määräaikaisen henkilöstön lukumäärä vastaa edellisten vuosien toteumaa. Määräaikainen valvontaeläinlääkäri on ollut virkasuhteessa vuoden alusta alkaen. Muilta osin määräaikaisia työntekijöitä ovat olleet kunnaneläinlääkärien vuosilomien viransijaiset.

Talouden yhteenveto 1-4/2026 vs 1-4/2025

Liikevaihto (1000€)

1 637 **+1,9 %**

1,2 % alle 1-4 kk-budjetin

Liiketoiminnan kulut (1000€)

-1 115 **4,3 %**

5,5 % yli 1-4 kk-budjetin

Henkilöstökulut (1000€)

-788 **8,8 %**

8,2 % yli 1-4 kk-budjetin

Materiaalit ja palvelut (1000€)

-254 **-8,0 %**

0,0 % yli 1-4 kk-budjetin

Poistot ja arvonalentumiset (1000€)

0,0 % alle 1-4 kk-budjetin

Muut liiketoiminnan kulut (1000€)

-73 **6,8 %**

2,1 % alle 1-4 kk-budjetin

Tilikauden voitto/tappio (1000€)

522 **-3,2 %**

13,2 % alle 1-4 kk-budjetin

Voitto/tappio ennuste (1000€)

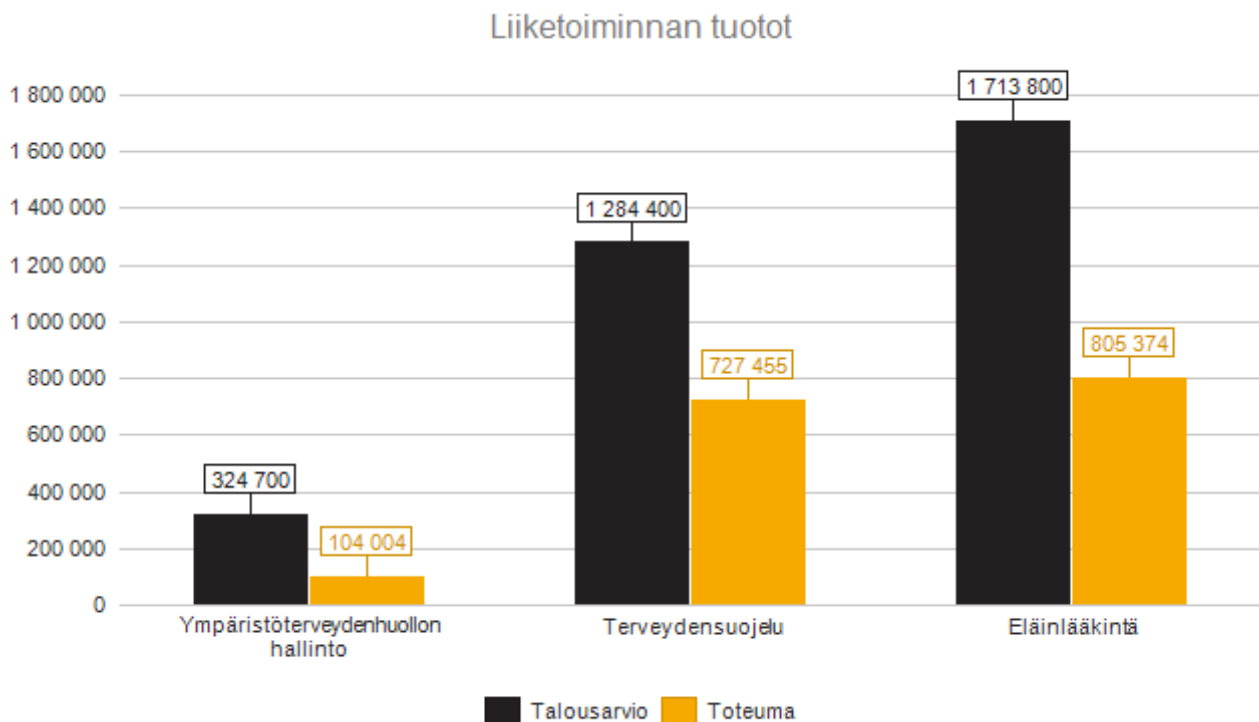
-79

Tuloarviot ja määrärahat
Tuloslaskelmaosa
Sitova TILIKAUDEN ylijäämä (alijäämä)

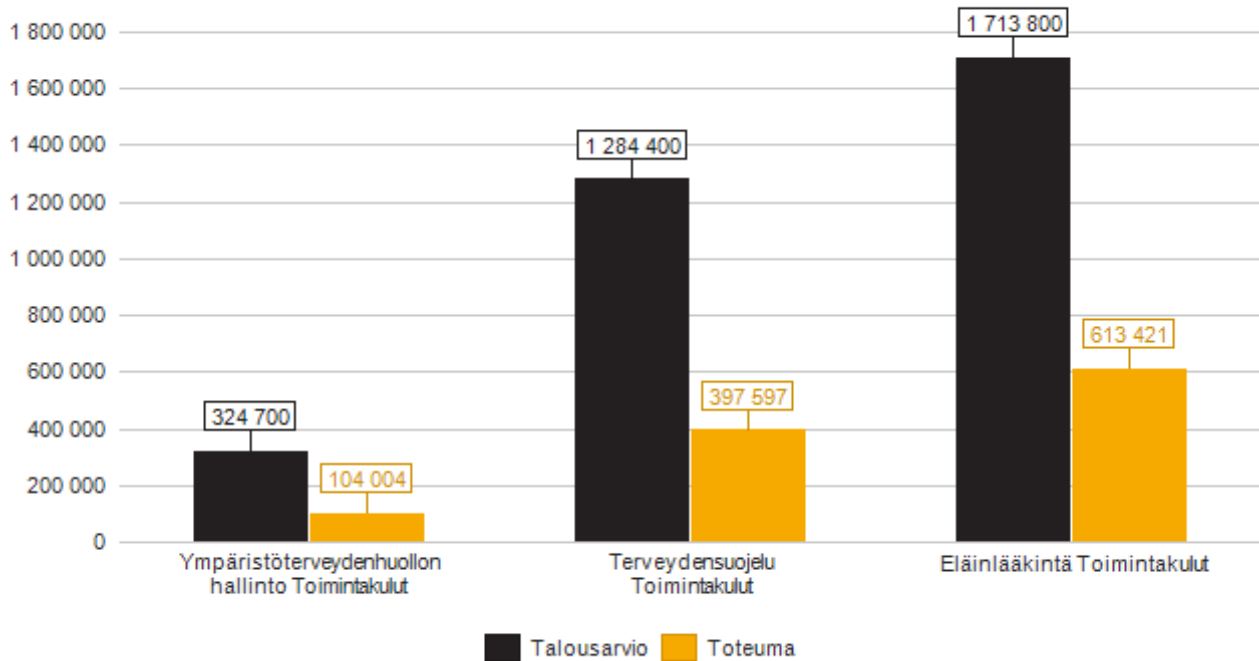
	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-4/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-4/ 2026	Tot. %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Liikevaihto	3 325 023	1 607 088	3 322 900	1 636 833	49,3 %	1 686 067	3 302 187
Liiketoiminnan muut tuotot	577	577	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	-871 331	-275 980	-819 100	-253 965	31,0 %	-565 135	-819 189
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 327	-13 710	-46 800	-23 535	50,3 %	-23 265	-52 861
Palvelujen ostot	-834 004	-262 270	-772 300	-230 430	29,8 %	-541 870	-766 329
Henkilöstökulut	-2 235 133	-724 319	-2 275 900	-787 797	34,6 %	-1 488 103	-2 335 740
Palkat ja palkkiot	-1 727 895	-558 357	-1 837 300	-606 861	33,0 %	-1 230 439	-1 861 310
Henkilösivukulut	-507 237	-165 963	-438 600	-180 936	41,3 %	-257 664	-474 430
Eläkekulut	-441 738	-142 980	-369 100	-150 165	40,7 %	-218 935	-396 232
Muut henkilösivukulut	-65 499	-22 982	-69 500	-30 771	44,3 %	-38 729	-78 198
Liiketoiminnan muut kulut	-219 428	-68 564	-227 900	-73 260	32,1 %	-154 640	-226 305
Liikelylijäämä (-alijäämä) yhteensä	-293	538 802	0	521 811	0,0 %	-521 811	-79 048
Rahoitustuotot ja -kulut	293	166	0	-234	0,0 %	234	-234

Seudullisen ympäristöterveydenhuollon talous on kokonaisuudessaan toteutunut varsin odotetusti sekä toimintatuottojen että toimintakulujen osalta. Toimintatuotot toteutuvat alkuvuonna hyvin, koska osakaskunnille on yhteistyösopimuksen mukaisesti lähetetty kaksi neljästä ennakkolaskutettavasta erästä. Lisäksi kaikkien lakialojen mukaiset valvonnan vuosi- tai perusmaksut on myös peritty lainsäädännön mukaisesti alkuvuonna ja se nostaa myös toimintatuottoja ajankohtaan nähden ennustettua korkeammiksi.

Vastuualuekohtainen määrärahan jakautuminen

Liiketoiminnan kulut

Toimintatuotot ovat sekä terveysturvan että eläinlääkintähuollon vastuualueilla kertyneet ajankohtaan nähden arvioitua suurempina. Terveysturvan osalta tähän vaikuttaa se, että eri lakialojen lakisääteiset vuosimaksut peritään alkuvuodesta. Eläinlääkintähuollossa kunnalle tuloutettavat klinikka- ja laitemaksut ovat kertyneet edellisen vuoden tapaan. Eläinlääkintähuoltolain toimeenpanon vaikutuksia ja sen myötä klinikkamaksujen kertymistä oli haastavaa arvioida talousarviota valmisteltaessa, kun lain toimeenpano oli vielä kesken. Lisäksi klinikkamaksujen ennakoitiin jossain määrin vähenevän pieneläinpäivystyksen siirtyessä kokonaan Lahden kaupungin järjestettäväksi.

Toimintakuluja on kertynyt kaikilla vastuualueilla ennakoidusti.

Ympäristöterveydenhuollon hallinto

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-4/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-4/ 2026	Tot. %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Liikevaihto	294 562	99 349	324 700	104 004	32,0 %	220 696	318 283
Materiaalit ja palvelut	-35 260	-11 682	-44 800	-10 373	23,2 %	-34 427	-39 944
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-935	-165	-1 700	-719	42,3 %	-981	-1 767
Palvelujen ostot	-34 325	-11 518	-43 100	-9 654	22,4 %	-33 446	-38 177
Henkilöstökulut	-250 011	-85 095	-262 900	-89 492	34,0 %	-173 408	-268 906
Palkat ja palkkiot	-204 914	-69 859	-212 600	-72 644	34,2 %	-139 956	-218 398
Henkilösivukulut	-45 096	-15 235	-50 300	-16 848	33,5 %	-33 452	-50 507
Eläkekulut	-38 572	-12 812	-42 300	-13 829	32,7 %	-28 471	-42 029
Muut henkilösivukulut	-6 524	-2 424	-8 000	-3 020	37,7 %	-4 981	-8 479
Liiketoiminnan muut kulut	-9 584	-3 463	-17 000	-4 139	24,3 %	-12 861	-15 056
Liikelylijäämä (-alijäämä) yhteensä	-293	-890	0	0	0,0 %	0	-5 622

Talousarvio on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Hallinnon ja lautakunnan toimintakulut on laskutettu vastuualueilta niiden toteutuneiden toimintakulujen suhteessa. Ympäristöterveyslautakunta kokoontui alkuvuonna kolme kertaa, helmi-, maaliskuu- ja huhtikuussa.

Terveystuojelu

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-4/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-4/ 2026	Tot. %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Liikevaihto	1 150 701	631 319	1 284 400	727 455	56,6 %	556 945	1 308 004
Liiketoiminnan muut tuotot	577	577	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	-244 055	-80 546	-310 500	-79 351	25,6 %	-231 149	-295 159
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 128	-4 116	-10 900	-3 464	31,8 %	-7 436	-8 340
Palvelujen ostot	-236 927	-76 430	-299 600	-75 887	25,3 %	-223 713	-286 819
Henkilöstökulut	-857 508	-297 019	-924 800	-305 021	33,0 %	-619 779	-933 766
Palkat ja palkkiot	-697 269	-241 811	-748 000	-245 858	32,9 %	-502 142	-756 293
Henkilösivukulut	-160 239	-55 208	-176 800	-59 162	33,5 %	-117 638	-177 473
Eläkekulut	-137 059	-46 481	-148 600	-48 476	32,6 %	-100 124	-147 543
Muut henkilösivukulut	-23 180	-8 727	-28 200	-10 686	37,9 %	-17 514	-29 930
Liiketoiminnan muut kulut	-49 715	-15 243	-49 100	-13 226	26,9 %	-35 874	-45 075
Liikelyijäämä (-alijäämä) yhteensä	0	239 087	0	329 858	0,0 %	-329 858	34 004

Terveystuojelun toimintatuottojen toteuma on ajankohtaan nähden korkea. Toimintatuottoja nostaa kuntalaskutuksen rytmityksen lisäksi tupakka- ja nikotiinituotteiden vuosittaisten valvontamaksujen periminen alkuvuodesta. Myös elintarvikelain ja terveystuojelulain mukaiset valvonnan perusmaksut vuodelta 2025 on laskutettu valvontakohteilta alkuvuoden aikana.

Vastuualueella ei ole tehty hankintoja alkuvuonna. Asiantuntijapalveluihin varattua määrärahaa laskutuksen automatisoinnin käyttöönoton selvittämiseen ei ole vielä käytetty.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut	TP2025	TA2026	Toteutunut 30.04.2026
Terveystuojelu			
Tarkastukset	919	828	277
Päätökset	267	222	93
Yhteydenotot	2 186	2 685	664
Konsultaatiot	265	282	115
Lausunnot	98	115	59
Näytteenotto	1 012	938	272

Terveystuojelun vastuualueella toiminnan tunnusluvut ovat jonkin verran edellisvuotta alhaisemmat. Yleisesti voi kuitenkin todeta, että toiminnassa ei ole merkittäviä muutoksia aiempiin toimintavuosiin nähden. Terveystuojelun toiminta, etenkin näytteenotto, on tyypillisesti vilkkainta kesäkuukausina. Annettujen lausuntojen määrää nostaa jonkin verran Asikkalan kunnassa käynnissä oleva vesihuoltoverkoston liittymättömien kiinteistöjen kartoitusprojekti. Kuntakohtaisissa suoritteissa ei ole merkittäviä muutoksia suoriteennusteeseen verrattuna. Valvonta voi painottua kuntiin eri tavalla eri ajankohtina valvonnan suunnittelusta ja kohdentamisesta johtuen.

Eläinlääkintä

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-4/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-4/ 2026	Tot. %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Liikevaihto	1 879 760	876 420	1 713 800	805 374	47,0 %	908 426	1 675 899
Materiaalit ja palvelut	-592 016	-183 752	-463 800	-164 242	35,4 %	-299 558	-484 087
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 264	-9 429	-34 200	-19 352	56,6 %	-14 848	-42 754
Palvelujen ostot	-562 752	-174 323	-429 600	-144 890	33,7 %	-284 710	-441 333
Henkilöstökulut	-1 127 614	-342 205	-1 088 200	-393 284	36,1 %	-694 916	-1 133 068
Palkat ja palkkiot	-825 712	-246 686	-876 700	-288 359	32,9 %	-588 341	-886 619
Henkilösivukulut	-301 902	-95 519	-211 500	-104 926	49,6 %	-106 574	-246 450
Eläkekulut	-266 107	-83 688	-178 200	-87 860	49,3 %	-90 340	-206 660
Muut henkilösivukulut	-35 794	-11 831	-33 300	-17 065	51,2 %	-16 235	-39 789
Liiketoiminnan muut kulut	-160 129	-49 858	-161 800	-55 895	34,5 %	-105 905	-166 174
Liikelylijäämä (-alijäämä) yhteensä	0	300 604	0	191 953	0,0 %	-191 953	-107 430

Eläinlääkinnän toimintakulut ovat toteutuneet ennakoidusti. Hankinnat ovat painottuneet joiltain osin alkuvuoteen ja ne sisältävät vastaanotoille hankitut kunnan maksupäätteet. Toimintatuotot ovat toteutuneet ajankohtaan nähden korkeina kuntalaskutuksen rytmityksen vuoksi. Klinikka- ja laitemaksuja on kertynyt edellisen vuoden tapaan. Täydentävien palveluiden maksujen kertymä on vähäinen, koska palveluntarjonnasta yli 95% on peruspalvelua. Eläinlääkintähuoltolain toimeenpano ja päivystysjärjestelmän muutos eivät ole vaikuttaneet negatiivisesti klinikkamaksujen kertymiseen.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut	TP2025	TA2026	Toteutunut 30.04.2026
Eläinlääkintä			
Tilakäynnit	3 061	2 790	943
Vastaanottokäynnit	13 720	11 025	4 097
Tarkastukset	32	40	1

Eläinlääkinnässä toiminta on toteutunut ennakoidusti. Suoritemäärät ovat sekä tilakäyntien että vastaanottokäyntien osalta hieman alhaisemmat kuin vastaavalla jaksolla vuonna 2025. Tähän saattaa vaikuttaa vajeus vakituksessa henkilöstössä, Kunanneläinlääkärin rekrytointi on siirretty syksylle ja sijaisia käytetään vain osalla ajasta. Muilta osin toiminnassa ei ole merkittäviä muutoksia edellisvuoteen verrattuna.

Riskien hallinta

Riskit		
Riski	Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Henkilöstön saatavuus	3 Vakava	2 Epätodennäköinen
Hallintatoimenpiteet	Työajan joustojen mahdollistaminen. Päivystyskäytäntöjen kehittäminen. Työyhteisön tuen tarjoaminen. Huolellinen perehdytys uusille ja pitkään poissa olleille työntekijöille.	
Vaikutus	Mikäli virkoihin ja sijaisuuksiin ei saada tekijöitä, olemassa oleva henkilöstö kuormittuu. Lakisääteisten tehtävien hoitaminen vaikeutuu.	
Vastuutaho	Hanna Lindholm (Eläinlääkintähuollon päällikkö), Silja Mäkelä (Ympäristöterveysjohtaja)	
Arvio	Henkilöstön saatavuudessa ei ole ollut ongelmia. Alkuvuodesta ei ole ollut vakituisen henkilöstön rekrytointeja. Kunnaneläinlääkäreille ja eläintenhoitajille on saatu hankittua riittävä määrä kesälomasijaisia.	
Riski	Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Työssä jaksaminen eläinlääkintähuollossa	3 Vakava	3 Todennäköinen
Hallintatoimenpiteet	Työ- ja päivystyskäytäntöjen kehittäminen. Mahdollisuus päivystysvapaiden pitämiseen. Työtehtävien jakaminen eläintenhoitajalle. Työnohjaus valvontaeläinlääkärille.	
Vaikutus	Valvontaeläinlääkärin työ on henkisesti kuormittavaa. Nämä lisäävät riskiä henkilöstön poissaoloille.	
Vastuutaho	Hanna Lindholm (Eläinlääkintähuollon päällikkö)	
Arvio	Valvontaeläinlääkärit osallistuvat säännölliseen työnohjaukseen. Valvonta suoritetaan pääasiassa parityöskentelynä. Valvonnan henkilöresurssien parannuttua valvontaeläinlääkäreiden työkuorma on osittain helpottanut ja työssäjaksaminen parantunut. Vuoden alusta alkanut uusi päivystysjärjestelmä on vähentänyt päivystyksestä aiheutuvaa rasitusta. Päivystystiheys on laskenut ja pieneläinpotilaiden poisjäänti on helpottanut päivystyksessä koettua, erityisesti yöaikaista työkuormaa. Nuoria työntekijöitä on kannustettu osallistumaan heille suunnattuun Hollolan kunnan työkykyhankkeeseen.	
Riski	Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Työturvallisuus	2 Kohtalainen	3 Todennäköinen
Hallintatoimenpiteet	Asianmukaisten työvälineiden ja -vaatteiden hankkiminen. Tilaturvallisuuden parantaminen. Varautuminen ja suojautuminen zoonoosilta. Eläintenhoitajan apu vaikeasti käsiteltävien potilaiden kanssa. Hyvä ohjeistus ja huolellinen perehdyttäminen työturvallisuuteen.	
Vaikutus	Riskin konkretisoituminen näkyy tapaturmina ja henkilöstön poissaoloina	
Vastuutaho	Hanna Lindholm (Eläinlääkintähuollon päällikkö), Silja Mäkelä (Ympäristöterveysjohtaja)	
Arvio	Alkuvuodesta on raportoitu kuusi työturvallisuustapahtumaa wpro-järjestelmään. Tapahtumat käsitellään henkilöstön kanssa ja niiden pohjalta mietitään työtapojen kehittämistä, mikäli se on mahdollista. Vuosittainen työpaikan riskinarviointi on aloitettu.	

Riski		Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Valtakunnallisen VATI-tietojärjestelmän toimimattomuus		2 Kohtalainen	2 Epätodennäköinen
Hallintatoimenpiteet	Järjestelmän kehittämisen seuranta.		
Vaikutus	Hankaloittaa työn suunnittelua, ohjausta ja raportointia. Työaika kuluu turhiin lisätehtäviin.		
Vastuutaho	Mika Rouhiainen (Johtava terveydensuojeluinsinööri)		
Arvio	VATI-järjestelmä on käytössä. Siinä esiintyy ajoittain toimintahäiriöitä, jotka hankaloittavat käyttöä. Päijät-Hämeen ympäristöterveydellä on edustaja VATIn kehittämissuunnitelmassa, joka kokoontuu noin kahden kuukauden välein. Valtakunnallisesti resurssit ohjelman kehittämiseen ovat rajalliset.		
Riski		Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Häiriöt laboratoriopalveluissa		3 Vakava	3 Todennäköinen
Hallintatoimenpiteet	Noudatetaan palveluntuottajan kanssa sovittuja käytäntöjä. Ajantasaiset yhteystiedot laboratorioon.		
Vaikutus	Haittaa viranomaisvalvonnan suorittamista, erityisesti epidemiatilanteissa.		
Vastuutaho	Silja Mäkelä (Ympäristöterveysjohtaja)		
Arvio	Laboratoriopalveluissa on esiintynyt yksittäisiä poikkeamia tulosten ilmoittamisessa ja näistä on informoitu laboratoriota. Riski häiriöille kasvaa kesäkuukausina, jolloin on runsaasti näytteenottoa ja laboratorioissa lomasijaisia.		

Suorite- ja maksukertymä

Suoritteet	€							
	TP 2025	TA 2026	Tot 1-4/ 2026	Tot %	TP 2025 €	TA 2026 €	Tot 1-4/ 2026 €	Tot %
Asikkalan kunta								
Terveysturvajelu	548	674	162	24,0%	59 743	107 000	37 731	35,3%
Eläinlääkintä	1556	1570	473	30,1%	169 634	147 100	42 707	29,0%
Yhteensä	2104	2244	635	28,3%	229 377	254 100	80 438	31,7%
Hartolan kunta								
Terveysturvajelu	254	213	62	29,1%	38 503	33 700	11 639	34,5%
Eläinlääkintä	232	310	75	24,2%	35 168	56 100	14 574	26,0%
Yhteensä	486	523	137	26,2%	73 671	89 800	26 213	29,2%
Heinolan kaupunki								
Terveysturvajelu	1205	1192	351	29,4%	133 353	194 200	65 601	33,8%
Eläinlääkintä	2105	2116	648	30,6%	232 954	191 500	54 371	28,4%
Yhteensä	3310	3308	999	30,2%	366 307	385 700	119 972	31,1%
Hollolan kunta								
Terveysturvajelu	784	1000	316	31,6%	89 863	159 500	52 672	33,0%
Eläinlääkintä	1691	1731	514	29,7%	193 824	173 800	44 826	25,8%
Yhteensä	2475	2731	830	30,4%	283 687	333 300	97 498	29,3%
Iitin kunta								
Terveysturvajelu	424	398	118	29,6%	36 246	63 900	13 582	21,3%
Eläinlääkintä	1709	1773	643	36,3%	146 095	121 900	41 206	33,8%
Yhteensä	2133	2171	761	35,1%	182 341	185 800	54 788	29,5%
Kärkölan kunta								
Terveysturvajelu	267	237	65	27,4%	28 323	33 200	12 782	38,5%
Eläinlääkintä	1247	1152	389	33,8%	132 278	107 900	33 994	31,5%
Yhteensä	1514	1389	454	32,7%	160 601	141 100	46 776	33,2%
Orimattilan kaupunki								
Terveysturvajelu	707	797	262	32,9%	70 111	119 500	34 147	28,6%
Eläinlääkintä	3932	3773	1060	28,1%	389 923	369 400	113 020	30,6%
Yhteensä	4639	4570	1322	28,9%	460 034	488 900	147 167	30,1%
Padasjoen kunta								
Terveysturvajelu	269	264	42	15,9%	41 334	45 700	8 511	18,6%
Eläinlääkintä	162	160	64	40,0%	24 893	28 900	11 820	40,9%
Yhteensä	431	424	106	25,0%	66 227	74 600	20 331	27,3%
Sysmän kunta								
Terveysturvajelu	267	295	100	33,9%	32 668	50 100	17 863	35,7%
Eläinlääkintä	1120	1276	313	24,5%	137 032	144 800	34 220	23,6%
Yhteensä	1387	1571	413	26,3%	169 700	194 900	52 083	26,7%
Yhteensä								
Terveysturvajelu	4725	5070	1478	29,2%	530 143	806 800	254 528	31,5%
Eläinlääkintä	13754	13861	4179	30,1%	1 461 801	1 341 400	390 738	29,1%

Kuntakohtaiset suoritteet ovat toteutuneet ennusteen mukaisesti. Terveysturvallisuuden suoritekertymät ovat kokonaisuutena ajankohtaan nähden hieman alhaiset mutta toiminta vilkastuu tyypillisesti kesäkuukausina. Eläinlääkintähuollon osalta suoritteissa näkyy sekä tila- että vastaanottokäyntien määrän väheneminen edelliseen vuoteen verrattuna. Padasjoen kunnan osalta eläinlääkintähuollon suoritemäärää nostaa yksityisten palveluiden tilapäinen vähentyminen.